

Nytt om Bygdevekstpiloten for Rindal og Holtålen

Rindal og Holtålen kommuner er felles pilot i det nasjonale prosjektet Bygdevekstavtalen. Etter inspirasjon fra bygdevekstpilot Indre Namdal, kommer vi til å lage nyhetsbrev noen ganger i året for å informere om arbeidet som gjøres. Dette første nyhetsbrevet synes vi må ha med litt historikk, og det vil derfor bli en del lengre enn kommende nyhetsbrev.

Om bygdevekst

Bygdevekstprosjektet ledes av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) på vegne av staten, og Rindal/Holtålen er en av fem nasjonale piloter i pulje 1 av satsinga. Foruten oss er Indre Namdal pilot (Grong, Namsskogan, Røyrvik og Lierne), samt 3 piloter på Finnmarkskysten. Det er totalt 17 kommuner i pulje 1. Som prosessveileder har vi med Distriktssenteret, som er et nasjonalt kompetansesenter for lokal samfunnsutvikling.

Bygdvekst er et nytt distriktpolitisk virkemiddel som skal bidra til *bosetting*, sikre kompetent *arbeidskraft* og fremtidsretta *næringsutvikling* i de minst sentrale delene av landet.

I juni 2024 signerte vi Bygdevekstavtalen med KDD og Trøndelag fylkeskommune som avtaleparter. Frem til da hadde vi jobbet mye med innhold i avtalen, og det var tidkrevende å finne fram til aktuelle tema å jobbe med sammen med avtaleparter og samarbeidspartnere, og ikke minst innhente kunnskapsgrunnlag som støtter opp om valgene av tema. Men da avtalen omsider var klar til å signeres, hadde vi gjort et solid grunnarbeid som vi har hatt igjen for videre utover prosjektet.

Vi landet på sju forskjellige tema, eller delmål, som det benevnes som i avtalen:

1. Øke boligbygging og utvikle nye boligtilbud
2. Øke samarbeid om samfunnsutvikling og planlegging
3. Øke rekruttering av relevant arbeidskraft
4. Øke mobilitet for innbyggere og tilreisende
5. Styrke landbruksnæringen i Rindal og Holtålen
6. Øke tilgang til og bruk av fleksibel og desentralisert utdanning
7. Utvikle lokale studie- og kontorfellesskap

Hovedavtalen løper til ut 2027, og ut fra denne skal det utarbeides handlingsplaner. Disse er årlige, og beskriver tiltak som skal utføres under hvert delmål.

Handlingsplan for 2025 kan leses i sin helhet [her](#).

For å arbeide med Bygdevekstavtalen har hver pilot fått statlige midler. For Rindal/Holtålen til sammen dreier det seg om 2 millioner per år i tre år til prosjektledelse, samt 6 millioner fra statsbudsjettet i 2024 til tiltak i handlingsplanen. I og med at avtalen ble signert såpass langt ut i året, er gjenstående av disse midlene overført til 2025.

All finansiering skal knyttes opp til handlingsplanene, og midlene kan ikke brukes til ordinære kommunale driftsoppgaver.

Boligutvikling er en viktig satsing i bygdevekstarbeidet

Blant punktene det har vært arbeidet mye med så langt er at kommunene skal bli bedre på Husbankens virkemidler og øke kompetansen i egne organisasjoner. Det å bruke og benytte seg av ordningene Husbanken har er viktig for boligutviklingen også for å avlaste en stram kommuneøkonomi. Vi ser allerede at dette har gitt gode effekter i økt bruk av Husbankens virkemidler. Samtidig er dette langsiktig arbeid som krever en koordinert innsats over tid.

I både Rindal og Holtålen er det et sterkt ønske om å om å bidra til økt boligbygging, og begge kommunene har inngått intensjonsavtaler med private utbyggere.

I Rindal er det nå vedtatt å bygge to til tre ungdomsboliger (boliger som er planlagt solgt til unge mennesker). Dette er et konkret resultat av midler fra Husbanken som kommunen fikk tilbake i 2023 hvor Rindal kommune i samarbeid med Norconsult utviklet et konsept for ungdomsboliger i en tunløsning.

Holtålen inviterte utbyggere til boligdialog, noe som har resultert i at en utbygger har prosjektert og utlyst salg av leiligheter i sentrum.

Risikoreduserende tiltak har bygdevekstpiloten arbeidet en god del med. Dette handler om hvordan man kan ta ned risikoen for de som bygger boliger i distriktene. Det er en utfordring at nybygde boliger koster mer enn hva som er markedsverdien når man flytter inn. Dette er krevende med tanke på å skaffe finanseringen, men kanskje aller mest med den økonomiske risikoen man tar ved å bygge ny bolig i en distriktskommune. Her har bygdevekstpiloten sett til hva andre kommuner har gjort som f.eks. Senja og Lebesby kommuner. Felles for tiltakene er at det er svært kapitalkrevende og det er kommunene som tar den økonomiske risikoen. Selv med tett dialog med Husbanken og Kommunal- og distriktsdepartementet er det vanskelig å se hvordan man kan løse denne utfordringen uten at det er kommunene som tar den økonomiske risikoen ved å etablere slike ordninger. Det betyr ikke at vi har gitt opp, men at det tar noe tid for å få på plass gode løsninger. Vi har også hatt dialog med lokale banker og Finanstilsynet i dette arbeidet blant annet da vi skrev høringsuttalelse til utlånsforskriften sammen med den andre bygdevekstpiloten i Trøndelag høsten 2024.

Mulighetsdialog om arealplanlegging og samfunnsutvikling

Å øke dialogen og samhandlingen mellom forvaltningsnivåene er et punkt gjennom bygdevekstarbeidet. I oktober 2024 gjennomførte bygdevekstpiloten to dager med mulighetsdialog (arbeidsverksted), sammen med Statsforvalteren i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Distriktssenteret i tillegg til deltakere fra kommunene. Den ene dagen ble gjennomført i Rindal, mens den andre dagen var i Holtålen. Målet med mulighetsdialogen var å se på mulighetene i hver kommune for å legge til rette for vekst og samtidig holde seg innenfor lover og regler for gjeldende arealplaner og føringer fra staten.

Kommunene opplever ofte at lokale ønsker om omdisponering eller tilrettelegging for boligbygging blir stoppet av høyere forvaltningsnivå. Gjennom befaringer i begge kommuner og workshop i etterkant fikk bygdevekstpiloten løftet mange viktige problemstillinger. Dette vil også bli gjennomført i 2025.

Alle parter var godt fornøyde med gjennomføringen av mulighetsdialogen i 2024 og det har også skapt oppmerksomhet nasjonalt. Distriktssenteret utarbeidet et notat etter dialogen. Det kan leses [her](#).

Kommunene har også gjennomført webinar i bruk av digitale verktøy for arealplanlegging som Trøndelag fylkeskommune er med å utvikle.

Begge kommunene har arbeidet mye med omdømmebygging, og har blant annet utarbeidet og lansert nye nettsider. Besøk oss gjerne der!

Rindal – [Tid til å leve](#)

Holtålen - [HeiHoltålen](#)

Kartlegging av næringslivets behov for arbeidskraft

For å tilpasse oss fremtidens behov og legge inn ressurser der det er nødvendig, ønsker vi å kartlegge næringslivets behov for arbeidskraft på kort og lang sikt. Det er også viktig å få deres mening om hvilke tiltak som bør gjøres med tanke på riktig rekrutteringsarbeid. Det er derfor arbeidet med en spørreundersøkelse sammen med alle seks bygdevekstkommunene i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Rørosregionens Næringshage.

Bedrifter kan forvente å få utsendt denne i løpet av 2025, og vi håper på god oppslutning. Vi er avhengige av et samarbeid om fremtidens kompetanse, og stemmene til både små, mellomstore og store bedrifter er viktige for oss.

Godt samarbeid om økt mobilitet

Mobilitet har vi arbeidet mye med. Dette temaet finnes det mye kunnskapsgrunnlag om, og vi har brukt mye tid på å sette oss inn i hva andre har testet ut, både regionalt, nasjonalt og noe internasjonalt.

Arbeid med dette delmålet har vært gjort i tett samarbeid med fylkeskommunen og deres transportselskap AtB.

Temaet er felles for begge Bygdevekstpilotene i Trøndelag, så det har også vært felles innsats med Indre Namdal i dette arbeidet.

I tillegg har vi også hatt samarbeid med Sintef om dette temaet, med blant annet en workshop.

Vi har havnet ut på at vi ønsker å teste økt fritidskjøring i våre kommuner. Uttestingen skal ha spesielt fokus på unge, men det skal være for alle innbyggere.

Vi har distribuert en spørreundersøkelse til foresatte med barn i alderen 10 – 18 år, som vi opplever å ha fått god respons på.

Rapporten fra undersøkelsen kan du lese [her](#).

Svarene fra undersøkelsen er et godt grunnlag for arbeidet videre, så vi håper å kunne ha en løsning på økt fritidskjøring som kompletterer det øvrige mobilitetstilbudet i løpet av 2025.

Ellers har vi engasjert oss i drosjetilbudet i distriktene. Dette opplever vi er veldig variabelt nasjonalt etter ny reform kom i 2020, alt fra ikke-eksisterende, til kun drosje på dagtid, til 24/7-tilbud.

Dette blir for tilfeldig og sårbart, og vi har blant annet skrevet hørings svar på drosjemeldingen, samt løftet diskusjonen til departementsnivå ved flere anledninger.

Arbeid med tiltak for å styrke landbruket

Å styrke landbruksnæringen i Rindal og Holtålen er et viktig delmål i bygdevekstarbeidet. Tilbake i 2023 ble det gjennomført en spørreundersøkelse for å få status fra næringa på hva de tenker om

overgangen til løsdrift og videre drift av eget bruk.

Resultater fra Holtålen's undersøkelse kan du lese [her](#).

Videre har det vært flere møter med næringa lokalt om innhold til bygdevekstarbeidet og handlingsplanene. Dette har resultert i at bygdevekstpiloten arbeider med lokale retningslinjer for jord- og konsesjonslov. Dette er viktig med tanke på fremtidig driftsstruktur og hvilke hensyn som skal tas og hvordan de skal veies opp mot hverandre innenfor handlingsrommet kommunene har med tanke på forvaltning av jord- og konsesjonsloven.

I februar 2025 gjennomførte bygdevekstpiloten en større workshop i Trondheim med representanter fra Statsforvalteren i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune, Holtålen og Rindal kommuner, Sør-Trøndelag Bonde og Småbrukarlag, Trøndelag Bondelag, NIBIO og Ruralis (tidl. Bygdeforskning).

Formålet med workshopen var å:

- Få god forståelse av situasjonen i landbruksnæringa i Rindal og Holtålen
- Få bedre forståelse av hvordan bygdevekstpiloten best kan brukes som verktøy for å oppnå målene i handlingsplana
- Idémyldring for å få en rekke aktuelle tiltak på bordet

Bygdevekstpiloten har også engasjert seg spesielt rundt avløserordninga for ferie og fritid og har gjennomført møte med Landbruksdirektoratet om denne ordninga.

Det har også vært gjennomført møter med informasjon om tilskuddsordninger for landbruket, noe det vil bli flere møter om framover.

Hospitant fra departementet ønskes velkommen

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) arbeider med å tilby sine ansatte mulighet for hospitering ute i bygdevekstkommunene. Både Rindal og Holtålen har sagt seg positive til å ta imot hospitant, og det skal bli spennende å se om KDD lykkes med dette, og om noen kunne ha tenkt seg å hospitere hos oss.

Mange gode støttespillere

I tillegg til arbeid med de forskjellige delmålene, har vi arbeidet mye med det vi kaller tverrgående tiltak. Vi har jevnlig møter med Bygdevekstkollegaer nasjonalt. Disse foregår stort sett digitalt, men vi har også møttes ved noen anledninger. Det er Distriktssenteret som fasiliteter disse møtene for oss. Det er interessant å lære mer om andre områder og regioner, og konklusjonen er vel at distriktsutfordringene kan være ganske like, men verktøyene som trengs for å bøte på dem, kan i mange tilfeller være overraskende ulike.

Mye av det som er jobbet med vil integreres i planverk, og selv om det ikke vil synes som et konkret resultat med en gang, vil det være viktig for kommunenes utvikling på lengre sikt.

Vi har hatt flere møter både med administrativt og politisk nivå, både i fylket, men også nasjonalt. Dette er en viktig fordel vi ser med Bygdevekstprosjektet; vi får anledning til å løfte distriktsutfordringer og forklare med egne eksempler hvordan politikken påvirker oss, og hvilke flaskehalser vi opplever.

Ikke minst er det en enorm støtte å ha KDD såpass nære oss som vi har hatt i dette prosjektet.

Vi innrømmer glatt at det er hektisk og komplekst å arbeide med såpass mange tema på samme tid, og samtidig være godt nok oppdatert på det faglige i alt. Likevel er det aller mest interessant og veldig lærerikt, og vi har heldigvis en solid grunnmur i våre kommuner både administrativt og politisk. Vi ser frem til å se hva vi sammen kan få til i dette prosjektet!

Rindal og Holtålen kommuner

v/ Håkon Fredriksen og Siri Hegseth